

Tvangsapport!

Noen bruker "lystapport" som sin metode og bare navnet får det til å skurre hos meg. Jeg ønsker ikke å stå i en NM finale og spørre min hund "har du lyst til å apportere?"

Av Jostein Hellevik

BARE tittelen til denne reportasjen gir grunnlag for svingslag for de mange motstanderne av denne metoden. Tvangsapport blir ofte beskrevet som en torturisk måte å utføre dressur på og vil av forståsegpåerne garantert resultere i at hunden "stikker" når ordet "apport" gis og videre at hunden vil føle redsel ved viltet og aller helst prøve å unngå å komme i kontakt med det.

Det finnes mange forskjellige metoder for å kunne lære en hund apport. Noen bruker "LYSTAPPORT" som sin metode og bare navnet får det til å skurre hos meg. Jeg ønsker ikke å stå i en NM finale og spørre min hund "har du lyst til å apportere?"

"LEKAPPORT" er i samme familie som overnevnte og klinger dermed ikke så bra i mine ører, men kan likevel fungere for endel hunder som har spesielle knutepunkter under opplæringen. Andre bruker "BAKLENGSMETODEN" Den høres i utgangspunktet så lite fristende ut at det eneste jeg kjenner til om den er navnet og at det er gjort på ei kveldstund eller to.

"KONSEKVENSMETODEN" er en slags blanding av ytterkantene der både lek og korrigerende er vesentlig. Denne metoden høres logisk bra ut og kan nok være den mest riktige veien å gå for de tallrike og forskjellige raser i landet som ikke er i besittelse av uimotståelig jaktlyst som jager i kroppen.

"TVANGSAPPORT" er etter min personlige oppfatning den mest farbare veien å gå for en stående fuglehund. Jeg vil presisere at det er min mening og ikke nødvendigvis den riktige veien å gå. Tvangsapport fungerer ypperlig og problemfritt for oss og dermed så søker vi ikke andre metoder og har derfor ikke så inngående detaljkjennskap til andre.

UTGANGSPUNKTET for oss alle er vel egentlig likt. Vi ønsker oss en hund som etter skuddet forstår og forventer at noe har falt og umiddelbart setter igang et effektivt apportsøk. Når hunden oppfatter armbevegelser og kan på avstand dirigeres, i tillegg til å tenke litt på egenhånd, ja så har man en ideell apportør. Det som er vesentlig er at den kommer hurtigst mulig tilbake slik at skadeskutt vilt unngår unødige lidelser.

TVANGSAPPORT benyttes hos oss fordi vi må kunne stole på at hunden utfører ordren. Alle våre hunder går i konkurranse, og da må en vite at hunden apporterer selv om det er seint på dag og fire andre hunder har sikla på samme rypa.

TANKEN bak tvangsapport er at vi forlanger at hunden skal gjøre det vi vil, men første betingelse er at den skjønner hva det måtte være. Smerten vi påfører kommer først når hunden nekter å utføre en kjent ordre og ubehaget opphører med en gang hunden utfører ordren.

MANGE fuglehunder har innavlede innstinkter som overgår lyden av pipedyr - tennisballer - smågodt og fargerike kosedyr. Dette kan fungere forlokkende innendørs eller på en fotballbane og andre avgrensede områder, men for de fleste stående fuglehunder er det revnende likegyldig hvilken lyd pipedyret har hvis muligheter for ferskvarer er tilstede.

JEG har sett fuglehunder nesten ofre livet for lekedyr og lignende, men de er i fåtall og faller derfor langt under gjennomsnittet på en oppegående vanlig fuglehund. Andre raser uten jaktlyst eller andre innavlede sterke gjøremål i friluft, vil jo ha et helt annet forhold til slike ting. Det er det ubestridte høydepunkt på dagen er å se tennisballen dabbe eller å ha konstant øyenkontakt med eier i tilfelle den skulle gjøre seg fortjent til en lyd eller godbit. Poenget med denne nesten ufrivillige kontrasten er at mange selskaphunder eller andre raser med mindre eller ingenting jaktlyst er villige til å slå baklengs salto med nedslag for en lyd eller bit. Våre jakthunder klarer snaut å feste blikket i friluft i frykt for å gå glipp av noe levende i nærområdet. Av den grunn er det min oppriktige mening at tvangsapport utført på korrekt måte vil være det mest hensiktsmessige.

SVÆRT få erfarne hundefolk har noe som helst imot tvangsapport, ofte er det personer utenfor miljøet, eller som innehar helt andre raser og dermed andre egenskaper som raser over det såkalte maktmisbruket. Smerten vi påfører hunden er liten og vi unngår konstant mas og korrigeringer under apportoppgaven.

En glad apporterende hund er fra naturens side utstyrt med egenskaper som kan imponere de fleste. En undertrykt feildressert hund fungerer ikke. Sluttresultatet med tvangsapport utført RIKTIG er utvilsomt en glad hund som jobber for og med deg. Jeg ønsker å presisere at teksten her i særlig grad er myntet på stående fuglehunder, da det er der vi har innhentet vår kompetanse. Jeg har stor tro på spesialister innen forskjellige raser og har all respekt og tro på hva disse kan utrette med deres egen rase, da dette er basert på detaljrik erfaring. Det å kunne utrope seg selv som den eneste som vet den farbare vei, blir feil, og nettopp det opplever vi så altfor ofte og i kjølvannet er det som regel stor frustrasjon og uenighet. Derfor sier vi det høyt og tydelig en gang til, at dette er myntet spesielt for stående fuglehunder.

PERSONER uten tålmodighet eller evne til å kunne forstå sin hunds reaksjoner bør styre unna tvangsapport. En må vite hva en går til og sette seg godt inn i dette og selv bedømme om en er istand til å gjennomføre apporten. Tvangsapport krever tid og intens deltagelse fra eier og en bør være sikker på at en virkelig klarer å følge det opp for å kunne lykkes.

<

LOGIKKEN i tvangsapport må forstås, slik at du ikke på noen måte setter igang noe som du selv ikke er istand til å gjennomføre. Et annet viktig moment er å være klokkeetro mot utførelsen og ikke la deg friste av andre metoder underveis. Først når du opplever at du overhode ikke er istand til å gjennomføre de forskjellige momentene kan du hoppe av. Alt annet vil være svært motridende og skape helt unødvendige misforståelser og videre være direkte årsak til at du mislykkes.

SELVE hunden bør inneha generell grunndressur og la seg innkalle uten problemer. Den bør være helt normalt robust og være tillitsfull uten psykiske defekter. En vanlig fuglehund er utstyrt med veeeeldig mye jaktlyst som "river og sliter" i hundekroppen. Derfor er det viktig at en har "full kontroll", i motsatt fall vil det være en stor hemske for å kunne lykkes. Er du ikke i stand til å kalle hunden din inn på ordre, vil tvangsapport være umulig å gjennomføre og tilfeldighetene vil råde og skape store problemer.

FORBEREDELSE og gjennomtenkt tidspunkt for oppstart er viktig. En bør starte denne type trening i hvileperioder mellom sesongene. Vår/sommer er ypperlig tidspunkt, likeledes er november/desember. Det vil være ugunstig å trene apport på mandag -reise på høyfjellstrening tirsdag osv. Apporttreningen krever så mye og kravene er forholdsvis så store at det å utvikle en hund til fjells på samme tid kan skape unødvendige knutepunkter som en kan spore tilbake til den paralelle apporttreningen. Derfor vil rådet være å holde apporttreningen utenom alt annet.

TIDEN en vil bruke på å inneha en ferdig opplært tvangsappotør er forskjellig i forhold til din egen treningsinnsats og hundens evne til å ta inn over seg dressur. Vanligvis bruker vi 14 dager frem til et vanlig apportsertificat som innebærer at hunden raskt skal innhente apportobjektet som ligger gjemt i en halvsikkel på 30 meters hold i noenlunde kupert terreng. Ofte jobber vi hundene frem mot apportprøver og da tar det hele litt lenger tid da det innebærer vanntilvenning m.m. En bør klare å gjennomføre en tvangsapport innen 2mnd uten problemer.

START når du vet at du har tid til å gjennomføre det. Prøv å legg opp treningen til 4 økter pr dag. Øktene bør ikke overstige mer enn 10 minutt pr gang. Bruk den ene gangen til repetisjon av det allerede innlærte og de neste 3 til videre utvikling. På denne måten vil du tydelig se fremskrittet og med selvtillit føle at målet nærmer seg. Start allerede før du går på arbeid, etter arbeid, tidlig kveld og seint på kveld. Hvis du velger å ta en økt på mandag og den neste på fredag osv, da blir du stående på stedet hvil og mister troen på at dette vil lykkes, og det er nettopp her de aller fleste svikter. Tvangsapport stiller forholdsvis store krav til eier og du må vite hva du begynner på. Et godt råd er å være to ekvispasjer sammen. Diskuter eventuelle sammenlignende knutepunkter og støtt hverandre når motbakkene virker endeløse. Ikke forstyr hverandre under apporten, men hold god muntlig dialog og eventuelt vis hverandre hvor lang dere er kommet og gjerne sammenlign løsningene. Vær hovedsaklig adskilt og kun ta ut en hund om gangen.

NOEN gode råd.

1. Forbered deg og vær tålmodig.
2. Vær effektiv og konsekvent.
3. Vær observant og målbevisst.
4. Start apporttreningen utenom sesongene.
5. Vær alene under utførelsen.

Skaff deg en solid apportbukk. Denne er det mest gunstige pga det skal være luft under når den senere blir lagt på bakken og gjør det lettere for hunden å gripe den. Den kan gjerne ha litt tyngde(ca 1kg) La bukken være ren, dvs uten fjær eller andre ting surret rundt. Utstyr deg selv med noen pølsebiter eller lignende. Disse skal være små og hunden skal ikke bruke tid på å fortære

dem. Oppbevar dem usynlig for hunden i en lett tilgjengelig lomme eller mageveske, slik at du lett kommer til dem på en rask og effektiv måte. Gjerne gi hunden mindre mat enn det som vanlig er, for å skape større verdi på godbitene. Finn deg egnet sted uten forstyrrelser i nærheten.

JEG har alltid vært motstander av flokkdannelse under slike gjøremål. Apport opplæring er for mange hunder en ganske skjør sak, der den kan hemme utviklingen å høre nabohunden få "nei" og skjenn, mens den andre naboen får høylydt skryt, like bortenfor knaser det i godbiter osv. Jeg vil tro at det er enklere og mer rettferdig overfor hunden å kun lytte til sin egen eier og at det vil fremskynde og rettferdiggjøre fremgangen uten et snev av uventete problemer å forholde seg til. Forsamlinger kan en slutte seg til når du vet at hunden mestrer oppgaven og er klar for utfordringen det faktisk er å apportere blant forstyrrende momenter.

HUSK at bukken er ikke noe leketøy som kastes rundt omkring etter endt økt. Den er mer eller mindre hellig og plaseres utilgjengelig for hunden og andre mellom øktene.

KNEIK 1. HOLD!!

Første treningsøkt går ut på å få hunden til å holde apportbukken. Be hunden om å sitte, videre åpner du kjeften og legger inn bukken så tvingende behagelig som mulig. Løft leppene slik at det ikke oppstår unødvendige smerter når bukken legges inn. Ordet "hold" gis tydelig i en alminnelig halvbestemt tone når bukken er på plass. Ikke la hunden vri seg ut av situasjonen. Noen få sekund i kjeften er nok før du rosende tar den ut igjen, etterfulgt av ordet "takk"

Ditt viktigste verktøy er kommunikasjon. Ved riktig stemmebruk forteller du hunden at du er fornøyd når bukken ligger på plass. Støtt både bukken og hundens hode med hendene når den legges inn. På denne måten unngår du at bukken glir ut og at hunden vrir på hodet og mister den. Vær effektiv og gjerne utfør 2-3 slike pr minutt. Vær rimelig bestemt og raskt ved innleggingen slik at hunden ikke får anledning til å tenke selv eller på andre måter unngå opplæringen ved å sno seg unna m.m

ROS og eventuell godbit gis umiddelbart etter velt utført oppgave. Hvis du kan avslutte dagens første økt med at hunden holder bukken i 10 sekund, skal du være godt fornøyd. Da har du allerede brutt en barriere. Etter tre - fire økter får du raskt hunden til å sitte med bukken i kjeften 1minutt eller 2 og du kan være storfornøyd. Husk hele tiden å gjenta ordet "hold" slik at betydningen av ordet er umulig å misforstå. Gjerne gi etterhvert hunden en utfordring med å la den sitte med bukken mens du selv går i sirkel rundt den. Hensikten med dette er å provosere den til å slippe bukken slik at du kan justere og forsterke betydningen av ordet "hold". I samme øyeblikk som hunden slipper korrigerer du lynraskt muntlig med det velkjente ordet "NEI" og putter kjapt og effektivt bukken tilbake med "låseordet" "hold" Hunden vil raskt skjønne at det vil få konsekvenser med å slippe bukken uten tillatelse. Samme hensikt oppnår du ved å føre pølsebithendene dine

under kjeven til hunden, på halsen eller rundt på hodet uten å si "takk" Den vil i sin godtroenhet slippe bukken pga av gjenkjennende kroppsspråk og tro at det er " greit" å slippe. Du korrigerer selvfølgelig med et kvasst "nei" og legger bukken kjapt på plass igjen. Du kan også plutselig dra frem pølsebitene og holde dem i fristende nærhet for å "lure" hunden til å trosse "hold ordren" På denne måten oppnår du stor verdi på ordet "hold" som du vil få bruk for i utallige situasjoner de neste 10 år.

GJERNE benytt rosende småsnakk når hunden sitter lydig med bukken i kjeften. Dette gjøres for å tydeliggjøre ovenfor hunden at dere samarbeider og at du er fornøyd med dens prestasjon. Kroppsspråk og kommunikasjon er et svært verdifullt hjelpemiddel under opplæringen og fjerner ofte unødvendig usikkerhet hos hunden. Det bør være oppnåelig at hunden sitter rakrygget og trygg med bukken mens du går forbi den - rundt den - ruller rundt på bakken - kryper rundt den på alle fire osv i løpet av 6-8 økter. I løpet av denne perioden har du nok sannsynligvis sagt ordet "hold" flere hundre ganger og hunden kan umulig misforstå ordets betydning. Når overnevnte kan utføres, ja da først er du klar for kneik 2.

IKKE gjør noe som helst annet før overnevnte fungerer prikkfritt, da dette er selve grunnmuren til den videre utførelsen. Er du ikke istand til å gjennomføre den biten, så hopp av hele opplæringen. Da har du bevist for deg selv at du ikke er kompetent til å utføre resten og det kan i mange tilfeller være like greit å få det avslørt, både for deg selv og ikke minst hund

KNEIK 2. Å gå med bukken i munnen. Nå skal du få hunden til å gå med bukken. Da tar du bukken i munnen på hunden og legger ut på en 4 kilometers spasertur. Her er den muntlige forbindelsen til hunden viktig. I samme øyeblikk som dere begynner å gå, ja da spyttes bukken ut - garantert! Og da reagerer du momentant med det velkjente ordet "nei" og er lynkjapp med å legge bukken på plass igjen, etterfulgt av ordet "hold" i bestemt tonefall. Du viser at du er muntlig misfornøyd og forsøker å gå igjen - og det samme skjer igjen. Kort fortalt vil hunden i løpet av de første 100 meterne slippe bukken kanskje 30 - 40 ganger. Det hele virker rett og slett helt håpløst. Men de neste 200 - 300 meterne slipper den kanskje bare 4-5 ganger. Du må hele tiden jobbe aktivt muntlig og oppmuntre hunden mens bukken er på plass, slik at den oppfatter at du er i strålendes

humør når den utfører riktig. Hunden vil på dette stadiet benytte hver en mulighet til å finne grunn god nok til å slippe bukken, deriblant vil den styre seg inn mot bena dine for å søke grunn til å droppe bukken. Gå derfor i starten med armen rett fra kroppen for å unngå dette problemet.

VÆR umåtelig raus med muntlig rosende småsnakk når dette fungerer. Neste problem er at hver gang du møter en bil, menneske, fugl eller hva som helst, ja da slippes bukken og du må korrigere kjapt og like bestemt som tidligere. Den siste kilometeren blir helt perfekt og hunden mister ikke en eneste gang og får en solid følelse av å lykkes. Hadde turen vært kortere, ville du ikke fått tid til å arbeide dette skikkelig inn.

OPPSØK fristelser for hunden på lik linje som du gjorde ved "hold" tidligere, dette for å justere og tydeliggjøre ordren. Du vil oppleve at den slipper bukken når dere plutselig går over til utmark - over bekk - opp trapper og mange andre steder. Oppsøk disse og gi hunden relativt store utfordringer for å forsterke "hold" ordren. Den skal kunne bevege seg hvor som helst med bukken i munnen med høyreist holdning. Du vil for alltid få godt betalt ved å være nøye her. Ha gjerne som mål at den skal kunne gå i trapper og gå over steingard med bukken i kjeften før du er klar for kneik 3.

RÅD:

1. Vær levende og skap god muntlig kontakt.
2. Vær kjapp med korrigeringer.
3. Gi hunden forholdsvis store utfordringer under "holdbiten"

KNEIK 3. Åpne munnen og gripe bukken.

Denne kneika er absolutt den verste og den krever i høyeste grad mental forberedelse fra eier! Hunden har selvfølgelig ingen interesse av å gripe over bukken på kommando og dette er et knutepunkt for begge som kan virke tungt å komme gjennom. Ikke skjønner hunden meningen og ikke er det morsomt i hele tatt - og likevel så forlanger vi at den skal utføre dette! Finn et egnet innendørs sted uten forstyrrelser. Hold hunden godt inntil deg, si ordet "apport" samtidig som du påfører litt smerte ved å klype hunden i øret med en nærmest usynlig liten trepinne eller lignende. I samme øyeblikk som du klemmer og påfører litt smerte hjelper du bukken raskt inn i munnen på hunden gjenntatte ganger. Benytt de velkjente innlærte ordene "hold og takk" raskt og effektivt. Du vil kjapt oppleve at "hold ordren" etterhvert kan reduseres til mindre gjentakende. Smerten opphører øyeblikkelig når bukken er på plass. Det er ikke nødvendig med godbiter på dette stadiet da det vil forstyrre kontinuiteten.

BENYTT ditt viktigste verktøy "stemmen" og vær effektiv. 4-5 ganger inn og ut av hundekjeften i minuttet. Ved slik effektivitet vil hunden kun få mulighet motta dressuren uten å kunne påvirke resultatet i hele tatt selv. Den vil ganske raskt skjønne at smerten opphører i det øyeblikk bukken er på plass.

HUNDENE vil på dette stadiet reagere forskjellig. Noen misforstår og biter krampaktig over bukken så det knaser i treverket og nekter nesten å slippe den. Noen legger seg ned og på sin egen måte melder seg ut av øvelsen, andre tar det hele med stor ro og gjør hva de blir tvunget til å gjøre og beholder fatningen. Nå er det opp til deg å holde hunden på plass og fremdeles være effektiv. Du styrer din egen stemme opp og ned i forhold til hundens oppførsel og vil da få en god respons fra hunden. Når du er ferdig med den første økta på dette stadiet, føler du nok at ingenting er oppnådd. Du begynner å tvile på fremgangsmåten og har lett for å gi opp hele prosjektet. Du kan stå å stamp 3-4 økter på dette punktet. Vær forberedt på at hunden bruker alle mulige triks for å slippe unna, men vær standhaftig og hold den på plass og utfør gjentagende og effektivt.

DE aller fleste hunder vil oppfatte hensikten kjapt hvis du foretar dette på en korrekt måte og det er en stor seier til dere begge når hunden åpner gapet for å motta bukken for første gang. Hjelp gjerne til litt når den åpner munnen selv og muntre den opp med oppløftende "hold og takk" På dette stadiet holder jeg bukken skjult og lar den kun være synlig idet øyeblikk når apportordre gis. Dette for å oppnå en positiv og riktig utførelse. Noen hunder misforstår og tror det eneste riktige er å ta bukken konstant mens den er synlig. Gi derfor hunden din en psykisk pause ved å holde den skjult til ny ordre gis. Dermed så kan du forandre dette til en positiv opplevelse, der du med lystig stemme "plutselig " fremviser bukken og nærmest transporterer den raskt inn i hundekjeften til stor etterfølgende jubel og rosord. Gjør du dette riktig, ja da er plutselig bukken interessant for hunden. Kall det gjerne et overraskelsesmoment. Plutselig trekker du frem bukken sammen med ordren "apport" og hunden strekker seg ivrig frem for å gripe den. Hvis ikke, klem den i øret og transporter den bort til bukken som den til sist vil bli tvunget til å innta i kjeften.

Bytt nå sted der du aller helst befinner deg i en trang gang eller lignende uten møbler eller andre forstyrrende gjenstander. Ved å benytte et slikt sted med mer eller mindre glatte vegger uten møbler, ja så vil dette forenkle fremgangen til hunden når den skal hente bukk på bakkenivå. Gjenta overnevnte overraskelsesmoment til hunden raskt strekker seg frem for å ta bukken. Ha hunden sittende og "tryll" plutselig bukken frem, og sakte men sikkert flytter du bukken nærmere bakkenivå uten at hunden merker det i sin iver. Luft under bukken kommer her på sin plass og du

unngår unødvendige korrigeringer. Med list og lempe har du på en måte lurt hunden til å gripe fatt i den nå spennende bukken, på bakken. Bruk gjerne godbiter på dette stadiet og gjerne rygg litt oppmuntrende slik at det blir mer artig for hunden å vende tilbake og videre avlevere til deg. Vil hunden vri seg unna oppgaven, blir den raskt korrigert med smerte i øret og da kan det gjerne oppstå en liten brems i utviklingen. Vær her nøye og gi ikke hunden større oppgaver enn det du tror den vil klare. Ofte vil det være lurt å rygge litt og gi hunden en oppgave i apporten du vet den lykkes med, før du sakte men sikkert begynner å nærme deg knutepunktet igjen. Husk stemmebruken! En forutsetning for å ta fatt på kneik 4 er at hunden henter bukken som du har lagt ut på 2-3 meter og at den kan gjøre dette utendørs, f.eks parkeringsplass osv. Du vil oppleve at hunden sannsynligvis tror at den utendørste arena ikke er gjeldene, men denne misforståelsen åpenbarer du for hunden med å være like konsekvens som innendørs. Hunden vil da raskt utføre samme oppgave ute som inne. Hvis du er rettferdig konsekvent, kommer du til slutt gjennom med glans og er klar for å ta fatt på neste kneik.

RÅD:

1. Vær effektiv.
2. ikke gi deg, vær standhaftig.
3. Legg merke til de små fremskittene.

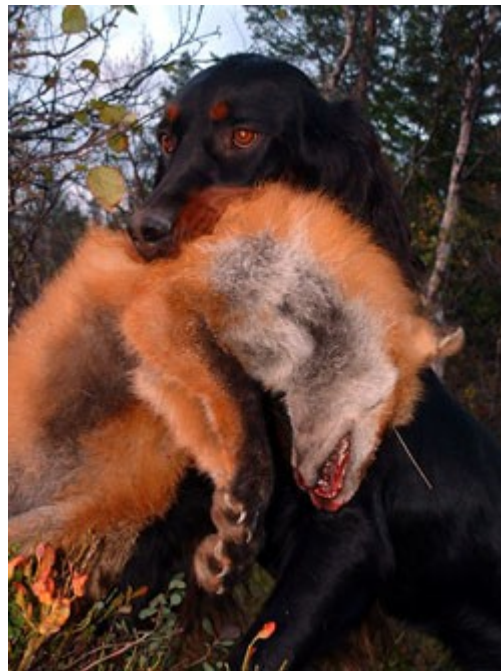

KNEIK 4. Å hente bukken.

Neste skritt er å få hunden til å hente bukken når man kaster den, og da er du kommet over til noe som hunden synes er morsomt. Benytt en fotballbane eller lignende der du får holde på helt uforstyrret. Vær hele tiden våken på å skape rutiner i apportoppgaven slik at hunden ikke er i tvil om at skoletimen har begynt. Fjern absolutt alle forstyrrelser og vær sikker på at hunden er under full konsentrasjon og at dere er alene og dermed er du hundens eneste holdepunkt. Første gangen bukken kastes er det et hjelpemiddel å stå sammen med hunden i startgropa. Du kommanderer sitt og kaster bukken langs bakken, slik at den gjør mest mulig utav seg. Samtidig sies "apport" og en springer sammen med hunden raskt mot bukken. Da viser du tydelig at du er i godt humør og vil det samme som hunden.

DE aller fleste hunder vil da kjapt snappe opp bukken og da skryter du hemningsløst samtidig som du løper bakover for å få hunden til å komme til deg med liv og lyst. Et raskt "takk" ved ankomst og mye skryt slik at du har hunden høyt "oppe" i humør. Gjenta dette et par ganger. Skulle hunden ikke ta bukken, så løper du raskt sammen med den bort til bukken og putter den kjapt inn og rygger forlystelig bakover og lokker hunden til deg. Her er det kun snakk om å passere en liten terskel så smertefritt som mulig. I løpet av kort tid har du en kjempeglad hund som henter bukken med liv og lyst. Selv om hunden synes dette er helt topp, så ikke overdriv med repetisjonene. Stopp gjerne etter 2-3 velykka.

NESTE skritt på veien er å stramme inn detaljene som hunden kjenner så godt. Få hunden i sitt, gå en halvsirkel rundt den og dropp bukken helt synlig i snauklipt gress 10-15 meter foran den. Gå tilbake til hunden vent et lite "spennende" øyeblikk, før du "plutselig" løser den ut med forlystelig "apport" sammen med armdirigering mot bukken. Ikke løs ut hunden før den har oppmerksomheten rettet mot søksområdet. Hunden vil da etter all sannsynlighet løpe rett ut å hente bukken. Når den griper bukken øser du ut med rosord og senker stemmen ned til et monotomt "hold" "flink gutt" og kaller den inn til deg. Sørg for å holde den "høyt" "oppe i humøret og kommander "sitt" når den kommer inn. La den sitte et øyeblikk før det hele avsluttes med "takk". På denne måten får du innarbeidet alle momentene i apporten. Ikke riv ut bukken av kjeften, men la den sitte foran deg lydig til DU ber den slippe med et "takk" og "løs den skikkelig opp mens du putter inn velfortjente pølsebiter med forlystelig stemmebruk.

SKYND deg sakte og vær raskt med å korrigere hvis noe uønska skulle oppstå. Hvis den f.eks løper bort til bukken og kun står å kikker på den eller prøver å unngå den, ja da gjentar du ordet apport og eventuelt raskt tar tak i øret og trekker den mot bukken til den er i kjeften og låser av med "hold" og rygger tilbake til utgangspunktet for avlevering. Etter en slik korrigerer tar du neste "apport" like foran deg, slik at det blir lettere å korrigere hvis det skulle gjenta seg. Gjerne "oppdag" bukken sammen med hunden, dvs at du muntlig skryter den opp i det øyeblikket den oppdager bukken. På den måten får hunden ikke tid til å tenke egne tanker, som f.eks snuse på den - forlate den - la seg avlede osv. Avslutt alltid med en velykka.

NÅR du er trygg på hunden, ja da flytter dere over til litt annen terrengtype med litt mer utmarkspreget over seg, men likevel nok oversiktlig til at du øyeblikkelig kan korrigere hvis noe skulle oppstå. Her er det ekstremt viktig at hunden har gunstig motvind for å gjøre det enklest mulig. IKKE gi den større oppgaver, enn det du vet den mestrer. Vær nøye med gunstige forhold og gi den optimale forhold fremdeles alene uten forstyrrelser. Husk alltid rutiner som "sitt" før apportordre gis og gjerne litt gjenkjennede positivt småsnakk før du utløser den fullt konsentrerte hunden. Flytt deg videre etterhvert til enda mer kupertområde, men husk det er ingen vits å gå videre før den skjønner oppgaven og utfører riktig med liv og lyst. Ikke repeter i det uendelige, 2-3 velykka er plenty nok.

FORSØK å gå i en halvsirkel 10 - 20 meter foran hunden å videre dropp bukken. Dette blir en forandring for hunden, men skal være endel av opplæringen. Du vender tilbake til utgangspunktet og stiller deg som vanlig i samme posisjon som tidligere slik at hunden stiller seg automatisk inn på apportkanalen. Da skal den etterhvert glede seg til utløserordren "apport" og innhente bukken. Skulle hunden vise seg å være underdanig - molefonken og utilpass med dette, ja så rygger du et øyeblikk og kaster bukken svært så synlig og setter hunden i sving øyeblikkelig. På denne måten skrur du opp humøret på hunden og fjerner dens utilpass i situasjonen. Men det endelige målet her er at du skal kunne gå i en halvsirkel til full konsentrasjon og etterfølgende glad apport. Forskjellen her fra tidligere, er at den ikke ser bukken synlig foran seg, men mister øyekontakt med den og har lett for å "glemme" sin oppgave. derfor er det viktig med god spennende muntlig forbindelse slik at hunden er innstilt konstant på den rette kanalen. Ikke kjør 10-12 apporter etterhverandre, da er du selv sterkt delaktig til at hunden mister gnisten, 2-3 velykka er plenty nok pr økt også her og da er du klar for kneik 5.

RÅD:

1. Vær årvåken på hvor og når du skal korrigere.
2. Vær usedvanlig levende og intensiver den muntlige dialogen.
3. Sett deg mål og ikke repeter i det uendelige.

KNEIK 5. Hunden skal hente fugl. Nå tar du to pent skutte (ikke blodige) forholdsvis små ryper fra fryseboksen, tiner dem opp og ruller dem inn i avispapir, nærmest som en pølse. Så fryser du dem igjen og dem tine litt opp igjen. Poenget her er at de da ikke er ubehagelig kalde, lette å gripe rundt, men ikke til å bite i stykker og få betalt med snadder blod som raskt utvikler seg til rene blodbadet. Oppbevar alltid rypene i avispapir slik at de alltid er tørre og ikke blir klissete og våte. Her er det svært viktig å følge dette slavisk, da hundene i motsatt fall ofte vil hardne til i bittet og utvikle uønska grep rundt fuglen. Parker fuglen hvis kvaliteten blir for dårlig og skaff deg en ny.

START pånytt ved fotballbanen igjen og la hunden få hilse på og lukte litt på rypa før du kommanderer "sitt" og putter rypa i kjeften slik som tidligere beskrevet. Nå skal du kun "putte" rypa inn i kjeften og ikke plassere den 15cm foran kjeften, med tanke på at hunden skal strekke seg frem, slik den gjorde med bukken. Dette fordi det momentet har den allerede lært og vi ønsker gjøre minst mulig ubehag med rypa. Derfor stapper du rypa i kjeften og konsentrerer deg om ordet "hold" igjen. Du kan oppleve at hunden vil forsøke å vri seg unna, men benytt det allerede innlærte ordet "hold" som du med sikkerhet vet at hunden kjenner betydningen av til den sitter der med rypa i kjeften. Når dette fungerer greit, ja da skal hunden gå med fuglen, på lik linje som bukken tidligere.

NESTE skritt er å la hunden sitte, mens du kaster rypa langs etter bakken og løper på apportordre sammen med hunden frem mot rypa, slik du tidligere gjorde med bukken. Det er nøyaktig de samme prinsippene som gjelder her. Kjapt vil hunden ta rypa i kjeften og du rygger løpende og roper den til deg for avlevering. **ALDRI** la hunden få leke eller sveive rypa rundt omkring. Husk at den er hellig og alltid skal behandles korrekt. I motsatt fall vil du kjapt få en hund som ønsker å detaljstudere den både utvendig og innvendig. Etter kort tid kan du be hunden sitte og selv gå en halvsirkel for å legge ut rypa på 10-15 meters hold. Videre fortsetter du på samme måte slik du gjorde med bukken.

HUSK at rypene alltid må være tørre og fine, slik at hunden ikke utvikler tygging osv. Unngå å legge ut rypa i vått gress og lignende som kan få rypa klissete og videre frembringe altfor hardt grep som blir betalt med snadder blod og innmat.

DEN aller siste biten er å gå sakte fra frossen - halvfrossen og videre til helt tint rype. Skulle hunden stanse opp med rypa, kun for å studere eller lukte på den, vær da raskt med korrigerende slik som beskrevet tidligere. Vær spesielt nøye med å ikke overdrive repetisjonene og aldri legg fuglen på bakken uten at det er meningen hunden skal hente den. Få hunden til å skjønne oppgaven med å benytte de samme muntlige rutiner og kroppsspråk før du utløser den. Gjerne hopp i bilen - finn passende område - legg ut rypa - og hent hunden til ferdig dekket apportoppgave. Gi den mange forskjellige terrengetyper og alltid husk optimal vind og ikke gå over til tett, uoversiktlig terreng før du er sikker på hunden utfører riktig.

DU er nå klar for å avlegge apportsertifikat og det gjøres på følgende måte. Kontakt lokalklubb eller autorisert dommer og du vil bli henvist til et forholdsvis kupert område. Du ber hunden sitte og dommer lar hunden på et knøttlite snus på rypa, før han går i en halvsirkel foran dere ca 30 meter og kaster rypa litt ut i terrenget. Selve kastet utfører pga hunden ikke skal kunne fotfølge dommerens spor frem til rypa. Når dommer vender tilbake, ja da er det bare å utløse hunden som skal utføre et effektivt apportsøk, ta opp rypa med et godt grep og videre raskt vende tilbake til deg for å avlevere korrekt. Det er mindre nøye om hunden setter seg før avlevering, eller vender rundt deg før avlevering. Poenget er at det skal gjøres effektivt, raskt og med minst mulig lidelse for viltet under praktisk jakt.

RÅD:

1. Alltid optimale vindforhold.
2. Ikke gi hunden tid til å tenke når rypa er funnet.
3. Skynd deg sakte, men målbevisst.
4. Ikke kjør for mange repetisjoner.
5. Oppsøk forskjellige type biotoper.

FUGLESKIFTE gjøres best, ved å putte inn f.eks ei and i kjeften - hold - gå en liten runde, for så å kaste - videre legge ut. Totalt bruker du 1-2 minutt og du har løst dette uten skraper i lakken. I motsatt fall, lemper du avgårde ei and og hunden løper bort og snuser på denne nye fuglen - forlater den og du må videre tvinge dette på plass og resultatet er at hunden har fått ei skrape i lakken på denne fugl og vil kanskje unngå den ved neste møte. Vi opplever viltskifte som problemfritt ved å følge denne oppskriften.

SKULLE du ønske å få hunden din til å apportere i vann, ja så er det en betingelse at den har vannpasjon og kan svømme før du setter igang. Dette gjøres forholdsvis enkelt ved å følge oppskriften til vår tidligere repotasje "trenger hunden din badering" som du finner under "alle repotasjer" eller ved å gå inn på "søk på hovdmyra"

And eller måke legges da gradvis nærmere og nærmere det våte element, helt til den må svømme for å apportere. Husk å bruke en fin strandlinje som har ikke for brå dybde eller uendelig lang grunnlinje før dypet kommer. Når hunden viser full selvtillit på dette kan du gradvis forandre strandlinja til nesten hva som helst.

Problemer som oppstår:

1. DÅRLIG GREP OG OPPTAK AV FUGLEN.

OPPSTÅTT: Hunden har fått for god tid når den har funnet fuglen. Husk at ting skal skje raskt og effektivt. Vær selv levende under opptaket og lokk den raskt og lystig til deg, slik at den ikke får utvikle treghet og egne spekulasjoner på hvordan det skal utføres.

LØSNING: Legg fuglen på kort hold, på plen eller lignende og forlang et raskt opptak, med påfølgende lynkjapp negativ korrigering ved slipp. La hunden skjønne at det haster å hente og koster å slippe.

2. SLIPPER VILTET.

OPPSTÅTT: Kan spores rett tilbake til "hold", der nettopp dette styrkes godt i slutfasen.

LØSNING: Gå tilbake til bukken og gi hunden usedvanlig store utfordringer som irrettesettes kraftig ved slurv. Når dette sitter 100%, ja først da kan du vende tilbake til finalearena og fugl. Husk minst mulig negativt ved fuglen, derfor gjøres dette på bukken.

3. TYGGING -HARDT BITT.

OPPSTÅTT: som regel stammer det fra blodig og dårlig fugl - hunder som har fått tilgang til fuglen utenom apportoppgaven - vært for rask fra frossen til tint fugl - for lite pågående under apportoppgaven som skal utføres effektivt og kjapt - brukt samme fugl for lenge. I andre tilfeller er kanskje hunden en beinhard tygger uten forklarlig grunn. LØSNING: Legg ut frossen fugl på kort hold utenfor finalearena og korriger øyeblikkelig når tygging oppstår. Avleverer den med fast bitt, vis muntlig misnøye og eventuelt press leppene mot tennene, eller rett å slett avled den med noe

snadder. Bruk f.eks en ny lyd eller stemme og bytt fuglen mot pølsebiter eller lignende. Husk at det er kun den gjennkjennende stemmen som tilslutt skal være nok. En annen måte og avlede denne motvillige avleveringen er å klappe deg på brystet og be om avleveringen når hunden hopper opp mot deg. I noen tilfeller vil dette alene være såpass spesielt for hunden at den frivillig og enkelt avleverer der "oppe"

4. TAR VILTET OG STIKKER.

OPPSTÅTT: For dårlig dressur og for mye lekbetont utførelse. LØSNING: Dressuren må skjerpes betydelig, alle de forskjellige momentene under opplæringen må ikke fravikes og utføres slavisk riktig før neste skritt foretas. Vær bestemt og ha 100% kontroll på hunden konstant.

Apportprøver er en flott sommeraktivitet som er lærerik og ikke minst en sosial opplevelse for hele familien som er å anbefale på det sterkeste. Mer detaljbeskrivelse om dette finner du på "søk på hovdmyra" under "apport" Denne repotasjen er en oppdatert utgave av den som allerede ligger på sida vår som ble skrevet for ca 12 år siden og et utall hunder siden. LYKKE TIL!!